

WYKAZ SKRÓTÓW

AAG	— Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie
AAG Dok Gn	— Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie, Dokumenty Gnieźnieńskie
AAP	— Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu
ABMK	— „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”
ABMMLK	— Archiwum, Biblioteka, Muzeum Metropolii Lwowskiej ob. łac. w Krakowie
ACMN	— Archiwum Córek Maryi Niepokalanej
ADE	— Archiwum Diecezjalne w Ełku
ADŁ	— Archiwum Diecezjalne w Łomży
ADP	— Archiwum Diecezjalne w Pelplinie
ADPP	— Archiwum Diecezji Pelplińskiej w Pelplinie
ADW Dok	— Archiwum Diecezjalne we Włocławku, Dokumenty
AKDŁ	— „Akcja Katolicka w Diecezji Łomżyńskiej”
AKM Często- chowa	— Archiwum Kurii Metropolitalnej w Częstochowie
AKM Kraków	— Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie
AKMKr	— Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie
AM Częstocho- wa	— Archiwum Metropolitalne w Częstochowie
AO	— Akta Ogólne
AP	— Akta Parafialne
AP Kielce	— Archiwum Państwowe w Kielcach
APar. Gołonóg	— Archiwum Parafialne w Gołonogu
<i>ApB</i>	— <i>Altpreussische Biographie</i>
APB	— Archiwum Państwowe w Bydgoszczy
APB Kor kl	— Archiwum Państwowe w Bydgoszczy, Koronowo kl.
APB, KCK	— Archiwum Państwowe w Bydgoszczy, Klasztor Cystersów w Koronowie
APBK	— Archiwum Prowincji OO. Bernardynów w Krakowie
APkM	— Archiwum Parafialne kościoła Mariackiego

- APmKr — Archiwum Państwowe miasta Krakowa
 ApMs — „Altpreuussische Monatsschrift”
 APNW — Archiwum Prowincji Najświętszego Imienia
 Jezus Zgromadzenia Sióstr Nazaretanek w
 Warszawie
 APP — Archiwum Prymasa Polski w Gnieźnie
 APP — Archiwum Państwowe w Poznaniu
 APS — Archiwum Państwowe w Suwałkach
 Arch Nunt Vars — Archivum Nuntiaturae Varsaviensis
 ARSI — Archivum Romanum Societatis Iesu
 ASK — „Archiv für schlesische Kirchengeschichte”
 ASV — Archivum Secretum Vaticanum
 AUJ — Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego w
 Krakowie
 Avat. — *Analecta Vaticana 1202–1366*, w: *Monumenta
 Poloniae Vaticana*, t. 3 (wyd. J. Ptaśnik)
 BHS — „Biuletyn Historii Sztuki”
 BKUL — Biblioteka Katolickiego Uniwersytetu
 Lubelskiego w Lublinie
 BP — *Bullarium Poloniae*, t. 2, wyd. I. Sułkow-
 ska – Kuraś, S. Kuraś, Romae 1985
 BPAN — Biblioteka Polskiej Akademii Nauk, Kraków
 BTN — Bydgoskie Towarzystwo Naukowe
 CA I — *Cracovia artificum 1300–1500* (wyd. J.
 Ptaśnik)
 CA Supl.Kr — *Cracovia artificum. Suplementa. Krakowskie
 środowisko artystyczne czasów Wita Stwosza*
 (oprac. B. Przybyszewski)
 Canivez — *Statuta Capitulum Generalium Ordinis
 Cisterciensis ab anno 1116 ad annum 1786*,
 t. 1–8, ed. J. M. Canivez, Louvain
 1933–1941
 CDP — *Codex diplomaticus Poloniae*, ed.
 L. Ryzyszczewski, A. Muczkowski, Warszawa 1847–1853
 CDPol — *Codex diplomaticus Poloniae*
 ChUR — Chrześcijański Uniwersytet Robotniczy
 CTR — Centralne Towarzystwo Rolnicze

- CZKR — Centralny Związek Kółek Rolniczych
 DK — B. Ulanowski, *Dokumenty kujawskie i ma-
 zowieckie przeważnie z XIII w.*, Kraków 1888
 DKM — *Dokumenty kujawskie i mazowieckie
 przeważnie z XIII wieku*, wyd.
 B. Ulanowski, „Archiwum Komisji
 Historycznej” t. 4:1888
 Długosz — *Ioannis Dlugossi Annales seu cronicae incliti
 Regni Poloniae*, ed. D. Turkowska,
 K. Pieradzka, lib. 7–8, Warszawa 1975
 Działacze TNT — *Działacze Towarzystwa Naukowego w Toruniu
 1875–1975*
 Dzieje historio-
 grafii 1920 — *Dzieje historiografii Prus Wschodnich
 i Zachodnich do 1920 roku (Kierunki, ośrodki,
 najwybitniejsi przedstawiciele)*. Materiały
 sesji w Toruniu 15–16 IV 1988 r.
 Dzieje historio-
 grafii 1920–1939
 (1944) — *Dzieje historiografii Pomorza Gdańskiego
 i Prus Wschodnich 1920–1939 (1944)*.
 (Kierunki, ośrodki, najwybitniejsi
 przedstawiciele). Materiały sesji w Toruniu
 15–16 XI 1991 r.
 Dzieje TNT — *Dzieje Towarzystwa Naukowego w Toruniu
 1875–1975*, red. M. Biskup
 EK — *Encyklopedia Katolicka*, Lublin
 IS PAN — Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk
 w Warszawie
 IWKR — Instytut Wyższej Kultury Religijnej
 KBŁ — Kuria Biskupia w Łomży
 KDK — *Kodeks dyplomatyczny miasta Krakowa* (wyd.
 F. Piekosiński)
 KDM — *Kodeks dyplomatyczny Małopolski* (wyd. F.
 Piekosiński)
 KDP — *Kodeks dyplomatyczny Polski*, t. 2, wyd.
 L. Ryzyszczewski, A. Muczkowski,
 Warszawa 1848–1852

- KDW — *Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski*, [wyd. I. Z a k r z e w s k i], Poznań 1877
- KDWP — *Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski*
- KH — „Kwartalnik Historyczny”
- KKK — *Kodeks dyplomatyczny katedry krakowskiej ś. Wacława* (wyd. F. Piekosiński)
- Klasztor — *Klasztor w kulturze średniowiecznej Polski*
- KŁK — *Księgi ławnicze krakowskie 1365–1376 i 1390–1397* (wyd. S. Krzyżanowski)
- KM — *Zbiór dyplomów klasztoru mogińskiego (Kodeks mogiński)*
- KMW — „Komunikaty Mazursko-Warmińskie”
- KP — „Kurier Poznański”
- KrW — Kronika Wągrowiecka
- KSK — Katolickie Stowarzyszenie Kobiet
- KSM — Katolickie Stowarzyszenie Mężczyzn
- KSMM — Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej
- KSMŻ — Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej
- KZSP — *Katalog zabytków sztuki w Polsce*
- LB — [J. D ł u g o s z], *Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis*
- Lib henr — *Liber foundationis claustris Sancte Marie Virginis in Heinrichow czyli Księga Henrykowska*, tłum. R. G r o d e c k i, Wrocław 1991
- Liber foundationis — *Liber foundationis claustris Sanctae Marie Virginis in Heinrichow czyli Księga Henrykowska*, tłum. R. G r o d e c k i, Wrocław 1991
- LM — *Liber mortuorum monasterii Coronoviensis ordinis Cisterciensis*, wyd. A. M a ń k o w s k i, Toruń 1931
- LWWK — *Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1565 r.*, cz. 2, wyd. A. T o m c z a k, Bydgoszcz 1963
- MHDW — *Monumenta historica dioeceseos Wladislaviensis*, wyd. [S. C h o d y ń s k i], Vladislaviae 1891

- Monasticon — *Monasticon Cisterciense Poloniae*, t. 1–2, Poznań 1999
- MPH — *Monumenta Poloniae Historica*
- MPH sn — *Monumenta Poloniae Historica*, series nova
- MPV — *Monumenta Poloniae Vaticana*, t. 1, wyd. J. P t a ń n i k, Kraków 1913
- NKDMaz — *Nowy kodeks dyplomatyczny Mazowsza*, cz. 2 wyd. I. S u ł k o w s k a – K u r a ś, S. K u r a ś, przy współudziale K. P a c u s k i e g o i H. W a j s a, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1989
- NKiRMK — *Najstarsze księgi i rachunki miasta Krakowa*, t. 1–2 (wyd. F. P i e k o s i ń s k i, J. S z u j s k i)
- NP — „Nasza Przeszłość”
- OZ — „Ochrona Zabytków”
- PH — „Przegląd Historyczny”
- PPSMK — *Prawa, przywileje i statuta miasta Krakowa* (wyd. F. P i e k o s i ń s k i, S. K r z y ż a n o w s k i)
- Prace Kom. Hist. BTN — Prace Komisji Historycznej Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego
- PrUB — *Preussisches Urkundenbuch*, t. 1, 1 hrsg. von P h i l i p p i, W o l k y, Königsberg 1882
- PSB — Polski Słownik Biograficzny
- PU, PUB — *Pommerellisches Urkundenbuch*, wyd. M. P e r l b a c h, Danzig 1882
- PWNH BTN — Prace Wydziału Nauk Humanistycznych Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego
- RAU — Rozprawy Akademii Umiejętności
- RG — „Rocznik Gdański”
- RGIA — Rossijskij Gosudarstwiennyj Istoriceskij Archiw
- RH — „Roczniki Humanistyczne”, Lublin
- Rhist — „Roczniki Historyczne”, Poznań
- RHS — „Rocznik Historii Sztuki”
- RK — „Rocznik Krakowski”
- Roczniki TNT — „Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu”

- SAP — *Słownik Artystów Polskich*
 SBPN — *Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego*
 SG, SGKP — *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, red. F. Sulimirski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1886
 Spisy — *Spisy członków konwentów zakonnych z Pomorza Gdańskiego do 1309 roku*
 SRCh — Stowarzyszenie Robotników Chrześcijańskich
 SRP — *Scriptores rerum Prussicarum*
 SRPr — *Scriptores rerum prussicarum*, t. 1, hrsg. von T. Hirsch, M. Toppen, E. Strehlke, Leipzig 1861
 Statuta — *Statuta Capitulum Generalium Ordinis Cisterciensis ab anno 1116 ad annum 1786*
 StŻr — „*Studia Źródłoznawcze*”
 SUB I — *Schlesisches Urkundenbuch*, Bd. 1, Lief. 2, wyd. H. Appelt, Graz–Wien–Köln 1968
 SUB II — *Schlesisches Urkundenbuch*, Bd. 2, wyd. W. Irgang, Wien–Koln–Graz 1978
 TGKGZ — „*Teki Grona Konserwatorów Galicji Zachodniej*”
 TPK — *Teczki Personalne Księży*
 UWB — *Urząd Wojewódzki w Białymstoku 1920–1939*
 Uzupełnienia — F. Piekosiński, *Pieczęcie polskie wieków średnich doby piastowskiej (Uzupełnienia)*, Kraków 1936
 VMPL — *Vetera Monumenta Poloniae et Lithuaniae*, wyd. A. Theiner, t. 1, Romae 1860
 WAPB — *Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Białymstoku*
 WKDL — „*Wiadomości Kościelne Diecezji Łomżyńskiej*”
 WOSOZ — *Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków, Delegatura w Bydgoszczy, ul. Jezuicka 2*

- WOSOZwT — *Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura w Bydgoszczy*
 Wybitni ludzie d Tor — *Wybitni ludzie dawnego Torunia*, , red. M. Biskup, Warszawa 1982
 Zakon Krzyżacki — *Zakon Krzyżacki a cystersi z Oliwy i Pelplina. Niepublikowane źródła z pierwszej połowy XV w. (korespondencja)*
 ZapH — „*Zapiski Historyczne*”
 ZapHist — „*Zapiski Historyczne*”
 Zapiski TNT — „*Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu*”
 Zasłużeni — *Zasłużeni ludzie Pomorza Nadwiślańskiego z okresu zaboru pruskiego*, Gdańsk 1979
 ZDKDK — *Zbiór dokumentów katedry i diecezji krakowskiej*, wyd. S. Kuraś, t. 1–2, Lublin 1965–1973
 ZDKK — *Zbiór dokumentów katedry i diecezji krakowskiej* (wyd. S. Kuraś)
 ZH — „*Zapiski Historyczne*”
 ZWG — „*Zeitschrift des Westpreussischen Geschichtsvereins*”
 ŻiP — „*Życie i Praca*”

SPIS TREŚCI

Table des matières

JERZY RAJMAN, Przyczynki do zagadnienia duchowości Zakonu św. Norberta w Polsce. Quelques éléments supplémentaires relatifs aux problèmes de la spiritualité de l'ordre de Saint Norbert en Pologne	5
ELŻBIETA PIWOWARCZYK, Mieszczkańska „katedra”. Patronat nad kościołem Mariackim w średniowieczu. La „cathédrale” de la bourgeoisie. Le patronat sur l'église de Notre-Dame à Cracovie au Moyen-Âge	25
GERARD KUCHARSKI, Klasztor cysterek w Łubnicach nad Prosną. Le couvent des moniales cisterciennes à Łubnice	65
ROBERT KOŚCIELNY, Kazania barokowe jako źródło do badań nad mechanizmami kształtowania postaw mieszkańców Rzeczypospolitej. Les sermons de l'époque du Baroque en tant que source pour les recherches sur les mécanismes des comportements des citoyens de la République Polonaise	89
BOGUSŁAW KRASNOWOLSKI, Sanktuarium św. Antoniego Padewskiego w Gołonogu. La sanctuaire de Saint Antoine de Padoue à Gołonóg — (région industrielle)	125
MARIA DĘBOWSKA, Klasztor i parafia ojców bernardynów w Janowie na Podolu. Le couvent et la paroisse des Pères Bernardins à Janów en Podholie	153
JOANNA MATUSZCZAK, Cyrus czy Nabuchodonozor? Biblijne konteksty obrazu Napoleona w polskim kaznodziejstwie XIX wieku. Cyrus ou Nabuchodonosor? Les contextes bibliques de l'image de Napoléon dans la prédication polonaise au XIX ^e siècle	167

GRAŻYNA GZELLA, Publicystyka „Kuriera Poznańskiego” z 1874 roku przed „wysokim sądem”. Le journalisme du „Kurier Poznański” de 1874 jugé à „la Haute Cour”	191
AGATA MIREK, Działalność społeczna i wychowawcza pierwszych niepokalanek (1891–1918). L’activité sociale et éducative des premières soeurs de la Congrégation de Marie Immaculée (1891–1918)....	207
KS. WOJCIECH GUZEWICZ, Działalność społeczna duchowieństwa diecezji łomżyńskiej w okresie międzywojennym. L’activité sociale du clergé du diocèse de Łomża pendant la période entre les deux guerres	233
JERZY ŻYWICKI, Jana Gumowskiego <i>Motywy architektury polskiej: Jasna Góra</i> . Les motifs de l’architecture polonaise. Le sanctuaire de Jasna Góra selon Jan Gumowski	267
WYD. KS. JÓZEF WOŁCZAŃSKI, Księdza Antoniego Borysowicza do brata listy z zesłania i późniejsze. L’abbé Antoni Borysowicz à son frère — ses lettres pendant et après sa déportation.	299

MISCELLANEA

WALDEMAR ROZYNKOWSKI, Kilka uwag o sakralnej funkcji dzwonów w średniowieczu. Quelques remarques sur la fonction sacrée des cloches du Moyen-Âge	363
JERZY PASZENDA SJ, Jezuici w Moskwie za króla Jana III Sobieskiego. Les Jésuites à Moscou à l’époque du roi Jean III Sobieski.	371
ANDRZEJ M. WYRWA, Sesja naukowa z okazji 725 rocznicy powstania opactwa cysterskiego w Pelplinie pt. <i>Kulturotwórcza rola cystersów na Kociewiu</i> . Symposium à Pelplin: le rôle culturel des cisterciens dans la région de Kociewie (la région au sud de Gdańsk)	381

KRZYSZTOF KACZMAREK, Sprawozdanie z konferencji „Opactwo cysterskie w Paradyżu — jego rola w dziejach i kulturze pogranicza” Paradyż — Zielona Góra 5 grudnia 2001 roku. Compte-rendu de la conférence consacrée à l’abbaye des cisterciens à Paradyż — son rôle dans la culture des pays limitrophes	395
BP JAN KOPIEC, Dzieje diecezji wrocławskiej w rękopisie sprzed stu lat. L’histoire du diocèse de Wrocław dans le manuscrit datant d’il y a un siècle.	397
RADOSŁAW S. GAŁCZYŃSKI, <i>Bożogrobcy w Polsce</i> . Praca zbiorowa, Instytut Wydawniczy Pax, Miechów–Warszawa 1999. Les chevaliers du Saint-Sépulcre en Pologne. Critique	403
MARIUSZ TRABA, Kościół katolicki a problemy narodowe na polskim Górnym Śląsku po zakończeniu I wojny światowej. Rec.: Lech Krzyżanowski, <i>Kościół katolicki wobec mniejszości niemieckiej na Górnym Śląsku...</i> L’église catholique et les problèmes nationaux en Haute-Silésie après la première guerre mondiale. Critique. ...	411
PRZEMYSŁAW WISZEWSKI, Franciszkanie śląscy i łużyccy. Rec.: Gabriela Wąs, <i>Klasztory franciszkańskie w miastach śląskich i górnołużyckich XIII–XVI wieku...</i> Les Franciscains en Silésie et dans la région de Łużyce (Lausitz). Critique.	423
TADEUSZ M. TRAJDOS, Ku źródłom Orawy. Rec.: Henryk Ruciński, <i>Chrześcijaństwo na Orawie do końca XVIII wieku, ...</i> La chrétienté dans la région d’Orawa (au Sud-ouest de la Pologne) jusqu’ à la fin du XVII ^e siècle. Critique ...	437
STANISŁAW OBIREK SJ, Rzecz o wychowawczej klęsce jezuitów w Polsce. Rec.: Ludwik Piechnik SJ, <i>Seminaria diecezjalne w Polsce prowadzone przez jezuitów od XVI do XVIII wieku...</i>	

Les séminaires diocésains en Pologne sous la direction des Jésuites – du XVI ^e au XVIII ^e siècles. Critique.	449
PATRYCJA GAŚSIOROWSKA, Franciszkanie w średnio- wiecznej Wielkopolsce. Rec.: Alicja Szulc, <i>Klasztory franciszkańskie w śred- niowiecznej Wielkopolsce...</i>	
Les Franciscains dans la région de Grande Pologne mé- diévale. Critique	455
STANISŁAW CIEŚLAK SJ, Filozofia jezuitów w Polsce w XX w. Rec.: Roman Darowski SJ, <i>Filozofia jezuitów w Polsce w XX w...</i>	
La philosophie des Jésuites en Pologne au XX ^e siècle. Critique.	463
WALDEMAR FRANCISZEK WILCZEWSKI, Przewodnik po świątyniach Wielkiego Księstwa Litewskiego. Rec.: A. M. Кулагін, <i>Каталіцкія храмы на Бела- русі...</i> ; A. M. Кулагін, <i>Праваслаўныя храмы на Беларусі...</i>	
Guide des églises dans le Grand Duché de Lituanie. Critique.	469